

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 "			
Egészévre	20 "			

Meghívó.

Tisztelettel kérem a debreceni I. választókerület Csapó- és Péterfia-utcai szabadelpárti választmányainak tagjait, hogy e **hónap 14-én szombaton d. u. 5 órakor** szíveskedjenek a **Bikaszálló cukrásztermében országgyűlési képviselőjelölés ügyében tartandó értekezletünkre** lehetőleg teljes számmal megjelenni.

Debrecen, 1905. január 12.

Csiky Lajos.

I. ker. szabadelpárti elnök.

ROSTA.

Nincs szebb és mulatságosabb az ellenzéki következetességnél! A csak azért is elvhez címzett szövetségi politikusok mostanában a városi és vármegyei közgyűléseken így szónokolnak:

— A király levelét hódolattal tudomásul vesszük . . . a választásokra szükség van, hogy mielőbb összeülhessen az új Ház a királyi rendeletet bírálni nem lehet . . . vitának helye nincs . . . de azért tiltakozunk, lármát csapunk, felháborodunk . . . Gravámen, gravámen, csak azért is!

És minek utána így kedvükre kiduhajkodták magukat a logika nagymesterei, — hazamennek a legények.

* * *
A magyar nemzet legendagyártó géniusza teremtette az alábbi históriát:

. . . A mi jó öreg királyunknak témérdek sok a gondja. Aggasztja az ex-lex, a kétes politikai küzdelem és sok-sok minden egyéb. . .

Esténként tenyerébe hajtja a fejét és úgy tűnődik íróasztala előtt, — a magyar nemzet sorsán.

Egy ilyen pillanatban került közelébe egyik unokája.

— Ugyan édes nagyapám, miért olyan szomorú kigyelmed?

— Hát hogyne volnék szomorú fiam. Tanácsra volna szükségem, de nem tudok kitől kérni, mert a titkos tanácsosaim ellenzékiek lettek . . .

* * *
Az udvar békét akar.

Ez a legújabb ellenzéki jelszó. Szájról-szájra adják, egymás fülébe sugják, újságikba apró és nagy betűkkel kiírják és sandán, titokzatosan mosolyognak hozzá:

— Az udvar békét akar!

Érted-e magyar nemzet a homályos célzást? Tudod-e mit jelent az, hogy az udvar békét akar?

De hát uram isten! mikor akart az udvar háborúságot? Mikor mondta a király akármelyik miniszterelnökének, hogy ő azt szeretné: kapjon hajba a magyar nemzet?

Természetes, hogy az udvar békét akar, mindig is azt és csakis azt akart!

De azért suttogják az ellenzéki bölcsek a rejtelmes jelszót tovább és bambán mosolyognak hozzá.

Tisza és a nemzetiségek.

— jan. 14.

Az oláh nemzetiségi zászlóbontás után a szerbek is megindították a mozgalmat és jelölteket állítottak.

A nemzetiségeknek ez a páratlan vakmerő hazafiatlansága méltán kelt komoly aggodalmakat az egész országban.

A legilletékesebb forrásokból jelenthetjük, hogy *Tisza István* gróf a nemzetiségi követeléseket a leghatározottabban *elitéli*.

A miniszterelnök már a legközelebbi alkalommal nyilatkozni fog a nemzetiségi mozgolódásokról.

Beavatott h iradás szerint *Tisza István* gróf *rendkívül erélyes kijelentéseket fog tenni*. Nemzeti alkotmányunk érintését nem engedi meg és a magyar állam hatalmának teljes erejével sujtja nemzetellenes agitációt.

Következellenség.

— jan. 14.

(P. C.) Gróf *Andrássy Gyula* mindig a legkinosabb hűséggel van a törvény iránt. Ezt a hűséget gyakorolja az olasz-lisztkai kerület választóihoz intézett levelében is. Tekintettel a választási törvényben felállított ama tilalomra, hogy a választókat étellel itallal traktálni nem szabad, e levelében még a szellemi táplálékot is elvonja tőlük. Ama két örök igazság kivételével, melyeket általában megcáfolhatatlanoknak vehetünk, hogy a múlt a jelenben is él és hogy a környezetnek nagy hatása van a lelkekre és jelentékeny része van az emberek nevelésében, e többé nem mély elméjűségnek tartott közhelyeken kívül mit sem nyújt nekik, amit a legnagyobb jogosultsággal ő ellene és fellépése ellen alkalmazni nem lehetne. Hogy magyarok azok, kik a szabadság kapuját döngetik, hogy magyarok azok kik egyoldalú doktrinárizmusból és szenvedélyből, a vezér egyéni meggyőződésének hiprözisa alatt hihetetlen konoksággal a nemzetet védő bástyákon rést akarnak ütni, melyet máskor mások más célokból fognak kihasználni.

hogy magyarok azok, kik sok ezer polgártársuk jogi lelkiismerete ellen erővel, nyomással és erőszakkal kormányozni akarnak, — ez mind nem más, mint élesen formulázott vád azok ellen, kiket gróf *Andrássy* most nagy népszerűségével, mint nagy hagyományok viselője, támogatni akar. Egyetlen egy érvet sem hoz fel, mely kiválasztását a szabadelpártból, mely csak a kisebbség erőszakát akarta leküzdeni, indokolhatná, és a kiegyezés művének nagy historikusa, aki 1898-ban nyíltan kijelentette, hogy a kisebbség erőszakos eszközei ellen a legszélsőbb ellenálláshoz is nyulni kell, aki a múlt év november 20-án, közvetlenül a november 18-i események után, melyeken oly rendkívül panaszkodik, épp oly határozottan kijelentette, hogy a kisebbség az oka az adott parlamenti viszonyoknak, nem fog hozzája csatlakozni, nem fogja támogatni, ugyan az az ember ma egy gyékényen árul azokkal, akik a kiegyezés művét szétrombolni, az erőszakot a parlamentárizmus és a magyar állami élet jogforrásává tenni akarják. Gróf *Andrássy* az aki a jog fanatikusa és elzárkózik az élő jog lényege elől, melyet elavult, visszaélésre használt és korrumpált formákba nem lehet beleszorítani. Ez az egyetlen jóakaró helyeslés, melyben mostani magatartását részesíteni lehet, magatartását, mely olybá veszi ki magát, mint tiltakozás mind ama magas tradíciók ellen, mindama államférfiúi hagyományok ellen, melyek az ő nevét megdicsőítik s melyeket neki kegyeletteljesen tisztelnie kellene. Magatartásának ez a következetlensége, melynél az egyik következetlenség természetes szükségkép a másiktól származik, igazolja *Tisza István* gróf ama jóslását, hogy mindazok, akik csak egy lépéssel is a lejtői utra mentek, feltartóztatlanul mind tovább szoríttatnak: gróf *Andrássy Gyula* a gróf *Apponyi Albert* lejtőjén van.

A politikai helyzet.

Saját tudósítónktól.

Budapest, jan. 13.

Nemzetekre életbevágó kérdésben, a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződések dolgában döntött a magyar meg az osztrák kormányegyes értekezletén. A konferencia Goluchovszky Agenor gróf külügyminiszter elnöklésével este 7 órakor kezdődött és reggeli 2 óra 10 perckor ért véget. Reggel három óra volt, a mikor az osztrák miniszterek és magyar kollegáik elhagyták a

kormányelnöki palotát. Az osztrák miniszterek nevezetesen Gantsch báró kormányelnök, Bugnoy, Bylandt Rheidt gróf, Call és Korel miniszterek, Gulochowski gróf magyar és osztrák külügyminiszter ma már vissza is utaztak Bécsbe.

A tegnapi értekezleten, a mely a mai napba nyult bele a szakreferensek bemutatják Németország javaslatát. Ezzel szemben aztán a magyar és az osztrák kormány jelezte álláspontját. A mi értesülésünk szerint a tegnapi tanácskozás eredménye az, hogy a Németországgal kötendő szerződésnek akadályja többé nincsen. Az-az nincsen akadályja annak, hogy a szerződést megkötéssük.

Ujvidékről jelentik, hogy a szerb radikális párt eddig nyolc jelöltet állított nevezetesen.

Pancsován : Miletics Szlórka dr. ;
Zomborban :) Tomics Ferenc ;
Fehértemplomban :)
Törökbecse : Musicki Jóme dr. ;
Török-Kanizsa : Kiss Branko dr. ;
Uzdin-Ozora : Gavrilla Emil ;
Ó-Becse : Manojtovics Vladisztán ;
Tovarisore : Manojtovics János dr.

A román nemzetiségek jelöltjeinek száma 26, a tótoké öt és így eddig 39 nemzetiségi jelölt vette fel a küzdelmet.

Hajdúvármegye közgyűlése.

— Saját tudósítónktól —

— jan. 14.

Hajdúvármegye törvényhatósága az új esztendőben tegnap tartotta első közgyűlését, melyen Domahidy Elemér főispán elnökölte. A bizottsági tagok szép számmal gyűltek össze a rendkívüli közgyűlésre, hogy meghallgassák a királyi leiratot.

Az ellenzék még itt is valami nagyot akart produkálni, hát tiltakozott. Pedig ez a tiltakozás nem változtat a dolgokon semmit se. Ha tényleg törvényteleniséget követett el a kormány, mint ahogy nem tette, úgy az a kormány most ott áll a legilleté-

kesebb bíró, a nemzet előtt. A nemzet, a választó polgárok legjobban érzik, hogy melyik párt mellé sorakozzanak. A szabadelvűek mellé, akik meg akarják menteni veszendőben levő parlamentárizmusunkat, akik a képviselőházat munkaképessé akarják tenni, vagy az ország erkölcsi és gazdasági romlására szövetkezett ellenzék mellé. Rövid két hét alatt eldül a nagy per Hajdu vármegye tiltakozása dacára is.

És a tiltakozás dacára is Hajdúvármegyében épügy lefolynak a választások, mint másutt, ahol minden megjegyzés és vita nélkül hódolattal tudomásul vették a királyi leiratot.

A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be :

Domahidy Elemér főispán kevéssel 9 óra után nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést. Első sorban az új képviselőház összehívása tárgyában kiadott királyi kézirat került felolvasásra. Ezután Kovács Gyula szólt fel, aki a királyi kéziratot hódoló tisztelettel veszi tudomásul, de törvénytelennek tartja az ex-lexben való házfeloszlatást. Ezt kéri a jegyzőkönyvbe bevenni.

Dalmy László, ki tagja volt a Boeckay-szoborbizottságnak, meghalt. Helyére a bizottságba dr. Balthazar Dezső esperest választották meg. Majd a szoborbizottság jelenti, hogy Holló Barnabás szobrász már elkészítette a Boeckay-szobrot, csak még néhány aprólékos javítást végez rajta.

Hajduböszörmény város a most építendő városházára kölesönt kér a megyétől 5 százalékra. A megye a kért kölesönt megadja.

Azután az átiratok következtek. Ezek során került tárgyalás alá Kecskemét város átirata, melyben kéri a vármegye hogy a kormányhoz intézett bizalmatlansági feliratát pártolja és hasonló szellemben írjon fel.

Az állandó választmány napirendre tévését indítványoz. Ezzel szemben Jánosi Zoltán az átirat pártolását javasolja.

Rásó Gyula alispán az átirat ellen van, mert annak realis haszna nincs. Hasonló szellemben szólalt fel Kun Szabó Lajos is, ki névszerinti szavazást kér. Elrendelték a szavazást. Szótöbbséggel Jánosi indítványát fogadták el.

Oklevélkiadatok és községek számadásai következtek azután. A közgyűlés 11 órakor ért véget.

Tisza a tisztviselőkhöz.

Tisza István gróf miniszterelnök mint belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a választásnál való rend, közbiztonság és a választási szabadság fentartása és biztosítása érdekében.

A körrendelet szószerint a következő :

Valamennyi törvényhatóság közönségének.

Az egész országban megindult választási mozgalom fontos feladatokat hárt a tisztviselői karra, melynek azon kettős szempontot kell szem előtt tartania, hogy míg egyfelől alkotmányos jogainak gyakorlásánál pontosan betartsa a törvény által vont korlátokat, másfelől a rend és közbiztonság fentartását a választások izgalmai közepette is biztosítsa és a választópolgároknak úgy vagy, és személybiztonsága, mint választási szabadsága felett őrködjék.

Az 1899 : XV. t. c. taxative sorolja fel azon tilalmakat, melyek a köztisztviselőnek a választási küzdelemben való részvételét korlátozzák.

Őrködnöm kell e tilalmak lelkiismeretes betartása felett és azon nem várt esetben, ha azok áthágása merülne fel, alkalmazni fogom a törvényben elrendelt megtorló eljárást. A törvény által megvont korlátok között ellenben a tisztviselői kar részvétele a választási küzdelemben megtiltva nincs.

Nem volt és nem is lehetett célja a törvénynek a magyar társadalomnak ezen kiváló és a nemzeti politika szempontjából is oly becses elemét az alkotmányos életből kizárni. És amidőn a hivatalos hatalommal való bárminő visszaélést megtiltotta és e rendelkezést szigorú büntető szankció oltalma alá helyezte, egyáltalán nem kívánta közéletünket azon erkölcsi tőkéjét megfosztani, amelyet a magyar intelligencia minden oly

Menni kell . . .

És lassan, lassan mind megyünk,
Ha ütni kezd az óra.
Mind elmegyünk a föld alá,
Közös találkozóra.

Világok sorsát hódító,
Ajak hiába dörgi :
Egy mozdulattal a halál
Szemét gyanánt söpör ki !

Hiába néztél gögösen
A mindenség szemébe :
Dacos szemed szét rágja majd
A pondrók esunya népe !

Hiába vagy szép gazdag ur !
És országok királya :
Szennyes lyukakban mulik el
A legszebb földi pálya !

Isten veled, dicső tudás !
Szerelmek ékessége !
Egy-két napunk van még talán
És azzal vége, vége !

Elszédünk a föld alatt,
Sötét vermekbe dőlünk.
Itt egy kereszt . . . ott egy kereszt . . .
Csak ez marad belőlünk !

Ábrányi Emil.

A n ő.

— Elmés emberek mondásai. —

A férfi és a nő között örökös harc van, attól a pillanattól fogva, amikor Ádám, elég gyáván, azt mondta az Istennek : hogy Éva csábította őt arra, hogy egyék a tudás fájának gyümölcséből. A szerelem nem egyéb, mint a folytonos harenak időnként való fegyverszünete.

Minél rutabb a nő, annál tovább néz a tükörbe, hátha sikerül mégis neki magán a szépségből legalább egy foltocskát is fölfedeznie.

Legtöbb nő nem csak azt látja tükörben, hogy nagyon szép, hanem azt is, hogy sokkal szebb mint a többi.

A nők legkönnyebben hiszik el azt, hogy szeretjük őket s legnehezebben azt, hogy megvénültek.

Idős nők egyáltalán nincsenek. — A hölgyek vagy fiatalok, vagy öregek, de fiatalok addig, amíg csak lehet, és öregek csak akkor, amikor már igazán muszáj.

Látunk uton-utfélen ragyogó hölgyeket : mint a kivirult róza illata, úgy bódít a szépségük. Ki kéri a rézsától, míg szépségében gyönyörködik hogy régen kiptant-e már ? Mért kérdeznők a hölgyektől, ha a fiatalág üde bája sugárzik belőlük,

hogy valóban rövid-e még éveik sorozata ?

Minden nő ki van téve a divat szélségeinek, hanem azért egyetlen egy szép nő sem megy ki a divatból.

Három dolog szenved legtöbb változást : az idő, az izlés, meg a nő.

A kacér nő az évek multját olyasminek tekintti, ami elrutítja a többi nőket.

Ami körülöttünk van és él : az elmulásra emlékeztet minden. Az alig kizöldelt fán is vannak már sárguló levelek. Mit bánom én és miért néztem, hogy hány kertész, milyen gonddal műveli a kert virágait, fái ? — csak lássam őket fiatalon zöldnek és érezzem üdének illatukat ! Csak legyenek a hölgyek fiatalok minél tovább, de úgy, a milyen fiataloknak látszanak. Apolják areuk üdeségét ; őrizték, védjék a szépségüket és legyen dus a fantáziája a toalett művészetének. A toalett-művészet a hölgyekpoézise ; és egy-egy habos batiszt költemény minden szellős nyári bluz, melynek szelid háromszög dokoltáza ingerlően szabadon hagyja a női nyakat, a keskeny, fekete bársonyszalaggal ékeztet. Megvénhedt a világ és mint egykoron a zsoltáros Dávidnak, fiatalságra, sok-sok fiatalságra van szüksége, hogy fiatalságán maga is megifjodjék.

A legszebb nő a világon az, akit legigazabban szeretünk.

Tagja, ki polgártársainak becsülését kiérdemelte, bocsáthat a közügy szolgálatába.

Midőn tehát ismételve felhívom, hogy a tisztviselői kart a törvényben felsorolt tilalmak pontos betartására utasítsa egyúttal biztosíthatom, hogy azt alkotmányos jogainak a törvény korlátai között való gyakorlatában megfogom védeni.

A mi pedig a közönség és a választók szabad akaratnyilvánításának védelmet illeti, ebben minden közhatósági közegnek oly elemmentáris kötelességét látom, a melynek minden körülmények között meg kell felelnie. — Megszűnik minden állami rend, a hol a vagyon- és személybiztonság meg van ingatva, meghamisítottak a választások eredménye, ha a választók szabad elhatározási joga fenyegetve van. — Ennélfogva a választókat véleményük szabad nyilvánításában és szavazatuk leadásában korlátozó veszélyes fenyegetést vagy erőszakot a közhatóságnak minden törvényes eszközzel meg kell akadályoznia.

A választási mozgalmakat korlátozni nem kívánom, tiszteletben tartandó minden pártnak azon joga, hogy gyűléseken és azokon kívül híveket szerezzen és hangulatot keltsen elvei mellett. — De ahol veszélyes izgatássá fajulna el és a terrorizmus eszközeivel lépne fel e mozgalom, ott a hatóságnak kötelességét teljesítenie kell és a reá ruházott törvényes hatalmat a választások szabadságának biztosítására fel kell használnia.

Budapest, 1905. évi január hó 9-én.

Tisza.

Az orosz-japán háboru.

Port-Arthur elestével a kelet-ázsiai háboru első hadjárata betegezést nyert. Annak katonai eredménye az, hogy Oroszország ottani tengeri hadereje majdnem egészen meg lett semmisítve és Japán Koreát meg déli Mandzsuriát elfoglalta. Jelenleg a japán flotta feltétlenül uralja a tengert és a szárazföldön a két főhadserg Mukden előtt szemben áll egymással, erős sáncokkal állásukat erősítvén, míg az időjárás nagyobb operációkat meg fog engedni.

A japánok nem értek el oly sikereket, mint az európai közvélemény a háboru elején gondolta: folyton egy Sedanról és az orosz sereg megsemmisítéséről írtak a lapok, de bár az oroszok több ízben vereséget szenvedtek és folyton hátrálásra kényszerítve lettek, az ellenállás mégis oly szívós volt, hogy a szárazföldön döntő siker nem lett elérve. A Port-Arthuri erősség ellentálló képességét a japán hadvezetés szinte nem becsülte eléggé: azt remélték, hogy a mint 10 év előtt azt rohammal bevenni tudták, most is az sikerülend és még augusztusban biztosra vették az elestét. Mint a birtokomban levő japán újságokban látom, Tokióban, az ország fővárosában, akkor az elrendelt általános támadás utáni napra egy nagy bankett készült, melyre a lap szerkesztőségénél előjegyezkedni lehetett, de ezen támadás nem sikerült, mert az oroszok a nyár folyamán számos kisebb-nagyobb előretolt erődítményekkel, aknákkal, drótkerítésekkel a védelem területét és intenzitását emelni igyekeztek és mindvégig a legvitézesebb ellentállást fejtették ki. Epen a védelemben az orosz katona a kitaróbb, mint azt 50 év előtt Sebastopolnál is bizonyította. Csak decemberben tudták a japánok rendes támadás útján a főerődökig eljutni és akkor nemcsak a kapitulálni is kellett Port-Arthurnak.

Hogy most, mint némelyek vélik, a háborunak mihamar vége leend; nem nagyon valószínű. Az orosz cár, kinek elhatározásaitól minden függ, annyira el van fogulva

birodalma és saját maga hatalmának megítélésében, hogy állítólagos békés hajlamai dacára, a háborunak a végtelenségig folytatására látszik elhatározva lenni. Világos ugyan, hogy bár szárazföldön Oroszország még soká és a sikernek némi kilátásával folytathatja a háborut, a tengeren csak hosszú idő után, ha egy új flottát bír az ázsiai vizeken teremteni; az ugynevezett balti-flotta egyelőre alig fog oda jönni és ha jönne a legnagyobb catastrophanak teszi ki magát. Azért tehát észszerűbb volna orosz részről a végküzdelmet elődázni, de egy autocrata politikája beláthatatlan.

Az európai nagyhatalmak nem nagyon fognak igyekezni közbenjárni; Angolország szívesen látja, miképp az orosz birodalom eréjét Japán ellenében elfogyasztja és megszűnik Indiában meg Chinában veszélyes lenni, a mellett az angolok a háboruból — mint rendesen — rengeteg hasznot húznak mindkét fél részéről. Németország és Ausztria—Magyarország szinte nem bánják, ha Oroszország Kelet-Ázsiában el van foglalva és megszűnik az európai ügyekben döntő befolyást gyakorolni. Így tehát csakis Franciaország volna érdekelve a kelet-ázsiai bonyodalmakban közbenjárni és a békét a két hadviselő hatalom közt közvetíteni, még pedig két okból, hogy t. i. szövetségese, Oroszország ne gyengítették tulságosan és ne veszítse el actió képességét esetleges közép-európai complicatióknál, másodsor, pedig azért, mert a francia tőke már a háboru előtt is és most a háboru tartalma alatt rendkívül nagy mértékben van engagálva az orosz kölcsönökben és ha a jelen roppant költséges háboru tovább tart, a francia tőkék veszélyeztethetnének. — Használó okok vezérlehetik az Egyesült Észak-amerikai Államokat, melyek kereskedése a háboru által szenved és hol szinte sok orosz államkölcsön van elhelyezve. Ha ezen két ország: Dél-Francia és az Észak-amerikai köztársaság elvonják Oroszországtól a hitelt, ez nagyobb pressziót gyakorolna, mint akárminő más barátságos intervenció és Oroszországot rábírná Japánnal a status quo alapján békét kötni.

Valószínű azonban, hogy az nem oly hamar fog bekövetkezni és a második hadjáratban, még Mukden előtt sok vérnek fog kellenni folyni, míg a békés irány érvényre juthat. Japán már többet alig nyerhet, legfeljebb még Mukdent elfoglalhatná Carbinig nyomuland elő, tovább semmiesetre sem. Azért hajlandó lesz Oroszországgal Mandzsuria megosztása iránt megalkudni és eképp China adná meg a háboru árát Mandzsuria elvesztésével, mely tartomány, névleg legalább, eddig Chinához tartozott.

Választási mozgalmak.

A beregmezei tiszaháti kerület szabadelvű jelöltje gróf Lónyay Gábor. Ellenjelöltje Uray Imre függetlenségi programmal.

A mező-kászonyi kerület függetlenségi pártja Lónyay Béla szabadelvű párti jelölt ellen dr. Láczy László földbirtokost léptette fel.

Stomfán Trubinyi néppárti képviselővel szemben Borak János földmives és községi bíró lép fel nemzetiségi programmal.

Turóc-Szent-Mártonból jelentik. A tót nemzetiségi párt a napokban tartott Turóc-Szent-Mártonban értekezletet és elhatározta, hogy a most küszöbön álló választásokban résztvesz és minden jelöltet, a ki tót nemzetiségi programmal fellép, tőle telhetőleg támogatni fog. Oly kerületekben, a hol tót nemzetiségi párthoz tartozó jelöltet nem állítanak, azokat a jelöltek fogja ajánlani a tót választóknak, a kiktől a magyarajku nemzetiségek támogatását lehet remélni. A párt programja 18 pontból áll és egyebek között az egyházi törvények revízióját is követeli.

Arsanyos-Maróthról jelentik, Dombay Miklós nyug. alispán a jelöltséget nem fo-

gadta el. Az ellenzék Karácsonyi Sándort jelölte Klobusicky szabadelvűvel szemben.

Pakson a Szluha István függetlenségi jelölt választói kövekkel megdobálták a szabadelvűpártiakat, mire azok botokkal támadtak a függetlenségiekre és hatalmas verekedés támadt.

Privigyén a néppárti választók megtámadták az utcán a szabadelvűeket és megverték őket.

Berzsenyben közáporral fogadta az uicai tömeg a szabadelvűpárti képviselőjelöltet, a kíséretében volt főszolgabíró és öt csendőrt. A főszolgabíró és két csendőr a fején megsérült. A csendőrök látva a tömeg fenyegető magatartását, löni voltak kénytelenek és egy embert súlyosan meg is sebesítettek.

Bokrétás világ Debrecenben.

Választási mozgalmaink.

— jan. 14.

A mai napon Debrecen város I. kerületében is kibontják a szabadelvűpárt lobogóját. Mind a három kerületben lesz tehát jelöltje a szabadelvűpártnak.

Holnap már megkezdődnek a program beszédek. — Szocialista jelölt nyitja meg a sort a városháza udvarán a szabad ég alatt vasárnap délelőtt.

Münnich Aurél programbeszéde.

Münnich Aurél, a II. ker. szabadelvűpárti jelöltje, ma délután Budapestre utazik, a honnan kedden, e hónap 17-én tér vissza Debrecenbe. A választó polgárság ez alkalommal a jelölt nagyszabásu fogadására készül. — Kedden este pártvacsera lesz a Bikában.

Münnich Aurél programbeszédét e hónap 19-én, esütörtökön mondja el az Arany Bika disztermében.

Dobieczi Sándor programbeszéde.

Dobieczi Sándor, a III. ker. szabadelvűpárti jelöltje erősen meghűlt, annyira, hogy betegsége ágyba döntötte.

Gyöngélkedése miatt nem valószínű, hogy meg az a terv, hogy Münnich Auréllal egy időben tartsa meg programbeszédét.

Remélhető, hogy Dobieczi már ma, vagy holnap felgyógyul és programbeszédét e hónap 22-én, jövő vasárnap megtarthatja.

A III. ker. szabadelvű pártjának vezérlő bizottsága tegnap este ismét ülést tartott a vármegyeházán és a beérkezett jelentések oly kedvezőek, hogy Dobieczi Sándor 400 szótöbbséggel való megválasztása teljesen bizonyos.

A hajdu-dorogi szabadelvűpárt.

Hiradással voltunk már arról, hogy a hajdu-dorogi szabadelvűpárt nagy küldöttsége járt Domahidy főispánnál és jelöltet kér a hajdu-nánási kerületbe, ahol a szabadelvűpárt rendkívül megerősödött.

Ez a küldöttség, mint Dorogi-tudósítónk jelenti, a hajdu-dorogi szabadelvűpárt értekezletének egyhangu lelkesedéssel hozott határozata alapján jött Debrecenbe. A párt ugyanis azt a határozatot hozta, hogy a hajdu-nánási kerületben Rákosi Viktor függetlenségi jelölttel szemben szabadelvűpárti programmal jelöltet állít.

Az értekezleten mintegy kétezren jelentek meg és a párt a hozott fenti határozat után Posgay Imre id. jegyző indítvány-

ként kormányelnököt, gróf Tisza Istvánt a következő táviratban üdvözölte:

A hajdudorogi szabadelvű párt mai napon tartott szervezkedő értekezlete hódoló tisztelettel üdvözli Nagyméltóságodat! Hazánk felvirágoztatását, nemzeti létünk ujja születését, alkotmányos életünk biztosítását látja a megkezdett munkában, mihez egy szívvel lélekkel Isten áldását kéri. A párt nevében: Rajk Imre elnök, Posgay Imre id. jegyző.

Mint értesülünk a jelöltség elfogadására a kerület egyik tiszteletreméltó tekintélyes birtokosát kéri fel.

NAPI HIREK.

A debreceni II. kerületi szabadelvű párt irodája az Arany-Bika szállodában, a III. ker. szabadelvű párt választási irodája pedig a Frohner-szálló I. emeletén van, a hol választási ügyekben mindenkinek szívesen ad felvilágosítást és utbaigazítást a pártvezetőség.

József királyi herceg állapota. Fiuméből nagyon szomorú híreket hoz a táviró József királyi herceg beteg ágya mellől. Dr. Kiszlak udvari orvos reggeli jelentése szerint a nagybeteg királyi herceg az elmúlt éjszakát elég nyugodtan töltötte. Délután azonban már Fiumében a halálhíre is elterjedt. Ezt természetesen gyorsan megcáfolták. József királyi herceg állapota nagyon súlyosbodott, olyannyira, hogy nemesak életben maradásához nincs semmi remény, hanem alig éri meg a reggelt.

A szervezett vegyes felülvizsgáló bizottság. A Debrecenben szervezett állami vegyes felülvizsgáló bizottság, melynek polgári elnökévé a honvédelmi miniszter Domahidy Elemér főispánt, helyettes elnökévé pedig Rásó Gyula alispánt nevezte ki, a miniszter legutóbbi rendelete szerint a következő sorrendben fog összeülni: január 17-én, február 23-án, március 22-én, április 17-én, május 25-én, június 26-án, július 27-én, augusztus 24-én, október 16-án, és 25-én, november 16-án, és december 11-én, szükség esetén pedig ezen határnapokat követő hét-köznapiokon.

Sesztina Lajos temetése. Debrecen város társadalmának részvéte kísérte utolsó útjára Sesztina Lajost. Ott láttuk a temetésen városunk színe javát, különbség nélkül a pénzintézeteknek vezetőit és a kereskedővilágnak számottevő embereit. Az István-malom tisztviselői és munkásai testületileg, zászló alatt vonultak ki. A raválnál Materny Lajos esperes megható gyászbeszédet mondott, magasztalva az elhunytak érdemeiben gazdag, áldásos, példás életét. Az ezután következő szertartásos ima után a koporsót feltették a halottas kocsira, és a menet megindult a Kossuth-utcai temetőbe, hol a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték, az elhunyt földi maradványait.

Egész kocsisor követte a halottas kocsit ki a temetőbe. A ravatalra helyezett koszorúk sulyától roskadoztak a koszorus kocsik.

A ravatalra koszorut helyeztek:

A viszontlátásig — feleséged Édes jó apánknak — Jenő és Margit. Szeretett nagybátyámnak — Emma. Kedves Lajos bácsinak — Rickl Gyula és neje, Szeretettök és tiszteletök jelöl — Veszter István és neje

Tiszteletem jelöl — Csoknyay Jenő. Kedves jó Lajos bácsinak — Janka és családja. Szeretett Lajos bácsinak — Csanak Jenő és családja. Tiszteletük jelöl — özv. Varga Ferencné és családja. Régi barátsága jelöl — özv. Telegdi Lászlóné. Felejthetetlen jó nagyapának — Piroška és Dezső. A vas és fém nyugdíjnyel debreceni fiókja — örök emlékül diszelnökének. Szeretettük jelöl — Géresi család keresztlányja Böske. Forrón szeretett édes apánknak, a jó nagyapának — szerető gyermekei Aurél és Ilona és unokái ifj. Aurél, Aladár. Isten veled legyen áldott emlékd — Máli. Felejthetetlen nagyapának Margit és Józsi. Drága jó főnökünknek — hálája jelöl a személyzet. Szeretett jó nagyapának — unokái Piroška, Mariska, Tóni, Annuska, Juliska. Szeretett nagybátyámnak — Kovács Gyula és családja. Felejthetetlen kedves jó apánknak — Piroška és Tóni. Szeretett Lajos bácsinak — Zsedényi Béla és Margit. Tiszteletük és hálájuk jelöl — Biró Pál és neje. Részvétük jelöl — Tóth István és neje. A jó Lajos bácsinak — Jani és Mariska. Felejthetetlen jó kereszt apánknak — Róza. Tiszteletök és szeretetök jelöl Anna és Kálmán. Részvétük jelöl — A kereskedő társulati és kereskedelmi tanintézet. Szeretett jó Lajos bácsinak — Ilona — Zoltán. A régi üzletbarátjának — Ringeisen testvérek. Szeretett Lajos bácsinak — Margit, Józsi Feledhetetlen nagybátyjuknak — Muraközy család. Legmélyebb tiszteletük tárgyának — Dr. Löfkovics Márton és neje. A debreceni iparos kör — Alapító tagjának. Rokoni szeretettel Irén, Jani — Kedves jó Lajos bácsinak. Nagyrődemű volt elnökének — a Debreceni Zenede. Legyen áldott emlékd — Szücs Ferenc és családja. Mély tisztelete jelöl Póka Gyula és családja. Erdemekben gazdag volt elnökének — az István gőzmalom társulat. A kereskedelmi és iparkamara — egykori érdemű Elnökének. Szeretettük és tiszteletük jelöl — Szeretett Lajos bácsinak. Részvéte jelöl — Kereskedő Ifjuság Társulata.

Rákóczi Ferenc hamvai. Dr. Thallóczy Lajos udvari tanácsos, külügyi osztályfőnök, a ki a kormány megbízásából Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítására ügyében közelebb több hetet töltött Konstantinápolyban és Rodostóban, küldetését befejezve haza érkezett. Thallóczyval együtt megjött Edvi Illés Aladár festőművész, a magyar királyi mintarajziskola tanára, a ki Thallóczyt egész útjában kísérte s az ő megbízásából felvételeket csinált a magyar nemzetre nézve oly vezetes történelmi vonatkozású helyekről. A művész fénykép felvételeken kívül igen sok rajzot, akvarelt és vázlatot készített Rodostóban Rákóczi egykori palotájáról, ennek belsejéről, a fejedelem kíséretének lakóhelyéről, templomokról, kedvenc tartózkodási helyükről, általában a rodostói „magyar utcáról.” E felvételek alapján képekben teljesen restaurálni fogják a rodostói magyar negyedet a kassai muzeum számára.

Kassa leendő püspöke. Valás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Fischer Golbrie Agost esztergomi praelátuskanonokot, Pázmán-intézeti igazgatót, Bubits Zsigmond kassai püspök mellett segéd-püspökké utódlási joggal kinevezem.

Kelt Wallseeben, 1904. évi december hó 27-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Berzeviczy Albert s. k.

A Csokonai-Kör legutóbb tartott választmányi ülésén Dr. Kardos Albert a Debreceni Kaszinó által kitűzött irodalmi pályázatokról szóló hármas bizottság jelentését terjesztette elő. A bizottság jelentése szerint az I. pályázatra, — Csokonai Iyrai költszetének méltatása — egy pályamunka sem érkezett be. A költőről szóló óda és a

két költői tételre 5 pályamunka érkezett be. Mely munkák közül az I. díjra (12 arany) a 4 számú ich penne vohl... jelígejü művét ajánlja a bizottság; a Vigasztalan a költő élete jelígejü 2. számú költeményt a II. díjra (8 arany). Vergilius pásztorkölteményének fordítására a 3 (költői tételre beérkezett 2 pályamű közül. A pályadíjat (8 arany) Vergilius IX pásztor költeménye fordítójának ítélte a bizottság. A bíráló bizottság jelentését a választmány egyhangulag elfogadta. A jelíges leveleket a kaszinó választmányára bontja fel, ugyancsak az hozzá nyilvánosságra a művek szerzőinek nevét is.

Koszoru megváltás. Az Ipar és Kereskedelmi Bank tekintetes Igazgatósága, néhai Sesztina Lajos ur elhalálozása alkalmából, koszoru megváltás címén 50. koronát volt szíves egyesületünknek könyvtára javára adományozni. Ezen nemes adományáért fogadják a tekintetes Igazgatóság egyesületünk nevében ez uton is hálás köszönetemet. — Somossy László a kereskedő ifjak társulatának elnöke.

A szomjas hetes. Rosenthal Sándor Csapó u. 11. sz. a. kereskedőnél volt hetes Kalmár József. Tegnap délután átadott neki gazdája 20 csomag élesztőt és 70 koronát, hogy az árut vigye el a megrendelőknél, míg a pénzért váltson ki egy utánvételes csomagot a postán. Kalmár azonban gondolt merészet és nagyot a pénzt is, az élesztőt is elitta. Rosenthal feljelentésére Kalmár a rendőrségre került, persze holt részegen Kihallgatásakor, midőn a rendőrbiztos tettének oka felől kérdezősködött, azt az ingadozó vallomást tette, hogy ő megakart felelni gazdája utasításának, de van egy rossz tulajdonsága, amiről nem tud leszokni.

— Mi az, mondja meg, biztatja a rendőrbiztos.

— Hát kérem alássan, ha egy koresma, vagy pálinkás bolt előtt elmegyek, mindjárt szomjas vagyok.

Heregi életmód. Egy ismert fiatal földbirtokos a múlt héten künn járt a birtokán. A tanyán találkozik Máté gazdával, aki harmincöt év óta áll szolgálatában. Megszólítja:

— Mi újság Máté gazda?

— Nincs semmi különös nagyságos uram! A lovak jók, a eskők gyönyörűen fejlődnek... A malacok, tinók egészségesek...

— Hát kend hogy van?

— Csak megvolnék instálom. Hanem a Pista fiamnak sok a baja... Nem dolgozik az akasztófára való. Pedig ugy élhetne nálam mint egy herceg, csak legalább egy fél öl fát hasogatna fel napjában...

A folyók állapota. A földmívelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna alacsony vízállással Passautól Pozsonyig, Domboritól Bajáig és Drenkovánál apad, egybeütt emelkedik, Linznél és Komáromtól Budapestig zajlik, Duna-Földvártól Gombosig helyenkint megszakítással áll a jég, Ujvidéktől Drenkováig zajlik, a Kazán szorosban áll a jég Orsován zajlik. Budapesten a vízállás 141 cm, tegnap óta 40 cm-t áradt. A Tisza alacsony vízállása, M.-Szigetnél zajlik, másutt áll a jég. A Dráva alacsony vízállása, Baresnál zajlik, lejjebb áll a jég. A Száva alacsony vízállása, Sziszektól Jaszenováig zajlik, Mitrovicánál áll a jég. A többi folyó alacsony vízállása jéggel.

Értesítés. A hadkötelesek összeírása alkalmával megállapított, hogy az alább felsorolt egyének mindeddig nem jelentkeztek, tehát ezek mint teljesen ismeretlen hadkötelesek tartatnak nyilván s feltalálásuk esetén — ha elmaradásukat elfogadható indokokkal igazolni nem tudják — Véd-törvény 35 §. alapján szigorúan megfogják büntetni.

Ennélfogva felkéretnek első sorban a szülők és keresztszülők, továbbá a rokonok és a közönség, hogy ha ezen hadkötelesek hollétéről avagy esetleges elhalálozásáról tudomással bírnának, azt a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városh. z. em. 19. sz.) bejelenteni sziveskedjenek. — Balázs János.

anya Ágnes. Burai Sándor, anyja Juliánna. Czégeny József, szülei Sándor, Bodnár Ilona. Kovács Károly, szülei Mihály, Győri Juliánna. Novák László, szülei János, Beke Zsuzsanna. Tóth János, anyja Sára. Floszman Hugó Géza, szülei Gusztáv, Müller Mária. Hajas József, anyja Veron. Juhász Gyula, anyja Mária. Kovács Ferenc, anyja Zsuzsanna. Kufcsák István Gyula, anyja Juliánna. Répási Mihály, anyja Veron. Szilágyi Mihály, anyja Erzsébet. Fried Jenő, szülei Mór, Sevarcz M. ri. Fridmann Tóbiás, szülei Bernát, Feldman Záli. Jászinger Samu, szülei József, Braun Pepi. Krausz Jakab, anyja Regina. Lövenfeld Adolf, szülei Viktor, Jelinek Mária. Szücs Imre, anyja Mária. Nagy József, szülei Imre, Kiss Mária. Pollák Zoltán, szülei Salamon, Linner Kati. Veres Gáztáv, szülei József, Reiner Mária.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be. Harsányi Ferencné szül. Dalta Eszter ev. ref. 31 éves, Nagy László ev. ref. 17 hónapos, Tömösváry Péter ev. ref. 78 éves, Tóth Györgyné szül. Szabó Juliánna ev. ref. 74 éves.

— **Az oldenburgi trónviszály.** Oldenburgból jelentik, hogy a trónviszálynak nem akar vége szakadni. Mint ismeretes, az oldenburgi országgyűlés elhangulag elfogadta a kormány ama előterjesztését, hogy a glucsburgi herceg a mostani oldenburgi hercegi házférfitagjának kihaltávala trónutódlási joggal fog birni az augesztunburgi ág kizárásával. De már az országgyűlés tartama alatt tiltakozás érkezett ez ellen Sándor welsenburgi gróftól, a nagyherceg unokafivéréstől, Elimar herceg fiától. A tiltakozó gróf atyja igen érdekes ember. Nagy barátja volt a művészetnek, amit oly módon is kifejezésre juttatott, hogy friesenhofi Vogel Natália kedvéért, aki Bécsben színésznő volt és akit nűlvett 1876-ban, lemondott a trónöröklésről való jogáról. Ennek fia a welsburgi grófi nevet viseli és mint hadnagy szolgál Potsdamban és éppen a napokban jegyezte el Hahn-Baseodv grófnőt. Tiltakozásának a gróf most élesebb formában is kifejezést adott. Keresetet adott be az oldenburgi tartományi főtörvényszékhez a nagyhercegi uralkodóház ellen és ebben elismerését kéri kimondani annak, hogy joga van az oldenburgi hercegi címet viselni és élni az ezzel járó jogokkal. Oldenburgban nagyon kíváncsian néznek a pör elé. Elimar herceg a pörökös gróf atyja, Odelburgban igen kedvelt személyiség volt. Fölváltva élt Bécs mellett az erlani kastélyban és Brogyánban, Magyarországon. Mint író Günther Antal álnév alatt szép nevet vívott ki magának. A jó emlékek révén nagy szimpáthiával fogadják Oldenburgban a gróf föllépését.

— **Nyugalomba vonuló egyetemi tanárok.** A budapesti Tudományegyetemen a jelen tanév első felének leteltével három régi professzor vonul nyugalomba. — Ezek Hatala Péter, Vámbéry Armin és Bakody Tivadar. Közülük Vámbéry ezeltől negyven esztendővel, 1865-ben, mint a keleti nyelvek és irodalmak rendes tanítója került az egyetemre s 1868-ban rendkívüli tanárrá nevezték ki, míg 1870-ben, amikor véglegesen szervezték a tanszéket, rendes tanár lett. — Vámbéry már ebben az esztendőben nem igen tartott előadásokat s most végleg nyugalomba vonul. Helyét egyelőre nem töltik be. — Hatala Pétert 1866-ban nevezték ki a sémi nyelvek rendes tanárává. — Rektor is volt. Beválasztották a Petőfi-társaság tagjainak sorába is. Tanítványai leginkább a rabbi képzőintézet növendékei közül kerülnek ki. Hatala tárgyát egyelőre Goldzieher Ignác címzetes rendes tanár fogja előadni. — Az orvostudományi kar tanárai közül Bakody Tivadar vonul nyugalomba, aki már szintén 1873 óta tanára az egyetemnek. Hír szerint ebben az esztendőben még néhány öreg professzor fog nyugalomba vonulni.

— **Tanítók segélyegyesületi közgyűlése.** Meghívó a debreceni református tanítók Segélyegyesületének f. évi Január hó 20-án, Pénteken d. u. 3 órákor, a reform tanító Otthonban tartandó évi rendes köz-

gyűlésére. Tárnyak: 1. Titkári jelentés 2. Pénztári jelentés. 3. Indítványok. 4. Tisztújítás. — Debrecen, 1905. jan. 14. Csurka István segélyegyl. elnök.

— **Idill a menedékházban.** A budapest-kőbányai menedékház egyhanguságát kedves, ritka idill szötte át tegnap meleg színekkel. Örök hűséget esküdött egymásnak a menedékház két agg lakója, a 75 éves Szabó Pál, volt 48-as honvéd és a 62 éves Kertész Andrásné, született Nagy Eszter. Még fiatalok voltak mind a ketten, a mikor egymásba szerettek, de az élet széjjel dobálta őket. Szabó Pál a szabómesterséget tanulta, majd pedig, hogy kitört a szabadságharc, honvédnek csapott fel és Komáromba került Klapka tábornok alá. A szabadságharc leverése után önállóságra igyekezett vergődni, de a szerenese nem segítette és mikor a vénség reszketőssé tette kezét, nem volt egy megtakarított garasa. Így került a menedékházba. Nagy Eszter sorsa sem volt különb. Ő is kegyelemkenyére szorult öregségére. Sok esztendeig nem látták egymást; a menedékház közös födele alatt szerezte őket össze a véletlen. A régi szép napok emlékére elhatározták, hogy egybekelnek. Tegnap adta össze őket a kőbányai anyakönyvvezető, Szabó néhány volt honvédtársa jelenlétében. Az anyakönyvvezetőtől azután a menedékházba indult a társaság, a hol a nevezetes nap alkalmából ünnepi lakoma várta őket.

— **Ellopott kabát.** Lövenheim Samuel hatvan u. 18. sz. alatti lakos tegnap délután panaszt emelt a rendőrségen, lakásába besurranó ismeretlen tolvaj ellen. Ki egy 10 korona értékű női kabátot ellopott. A rendőrség a tettest nyomozza.

— **Az „Emké”-ben** ma szombaton este Rácz Gusztó világhírű cigányprimás, a ki most érkezett vissza külföldi utjáról magyarországi körútjában Debrecenben fogja első hangversenyét megtartani. Pontos kiszolgálásról, hideg buffetról legjobban gondoskodik Kiss Adolf kávé.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

A jelölt.

(A képviselő jelölt ur gondteljes ábrázattal sétál végig ügyvédi iroda szerű dolgozó szobáján és bodor füstkarikát ereget illatos havannájából.)

(M a g á b a n) Egyszer sikerült, kérdés vajjon most is felülnek-e nekem ezek a derék eszmadriák? A kormány bérencek erősen fenik rám a fogukat. No de majd csak segítünk magunkon valahogy. Adjuk a nép barátját. Ez rendesen hatni szokott.

(Halk kopogás után egy szegényesen öltözött ember lép be.)

Jelölt: Hozta Isten kedves atyámfia, üljön már le ide ebbe a puha karosszékbe.

— Köszönöm nagyságos uram . . .

— Ugyan ne keresse már magát. Milyen szívt szí?

— Köszönöm nagyságos . . .

— Ugyan hagyja, nem vagyok én nagyságos ur. A nép fia vagyok, épen olyan, mint maga, mint a többi, aki az eke szarvát fogja, aki eszmat fejel, aki . . . Gyűlölöm a kormányt, mert elnyomja a kis embert, nem ad neki jogot, de kötelessége azért sok van. A szegény embert kutyába se veszik oda fenn, pedig ha tudnák, ugy-e kedves barátom.

— Bizony tekintetes ur, ha tudnák . . .

— Miért áll ott az ajtó mellett még mindig, mért fél leülni, kedves hajdu testvérem érezze magát otthonosan nálam.

— Félek, hogy megint kidob a nagyságos ur, mint a mult télen, akkor is a feleségem beteg volt . . .

— Ugyan már hogy gondolhat ilyet. Azóta sok minden megváltozott.

— Igenis, de teccik tudni nagyságos ur a mult télen is beteg volt a feleségem, meg most is fekszik, hát arra kérem a nagyságos urat . . .

— Mi az, mit akar? Hol választó maga szegény ember? Vagy nem is választó? Keljen fel arról a székről, ha velem beszél. Mit akar?

— Egy kis fára való nagyságos uram.

— Micsoda szemtelenség ide jönni koldulni, azt hiszi, hogy egyéb dolgom sincs, mint adakozni? Hát van nekem pénzem? Azt hiszi maga, hogy minden debreceni bank leszámítolja a váltóimat? Takarodjék, tolakodó!

ék

MULATSÁGOK.

— **A Veres kereszt bálja.** Ma este lesz megtartva a Vereskeresztgyűlés táncestélye, mely az előjlekből következtetve, egyike leend a farsang legsikerültebb mulatságának — a páholyjegyek nagyrésze elfogyott; a táncestély egyéb sikerét is biztosítja a nagy és előkelő rendezőség.

— **A tea-estély és sétahangverseny,** melyet a mult hónapban, mint első kísérletet a Szt. Erzsébet egyesület rendezett, széles körökben oly élénk érdeklődést keltett, hogy a most vasárnapon — e hó 15-én — a Bika disztermében d. u. 5 órákor rendezendő második teaestély bizonyára szép látogatottságnak fog örvedeni. Elsőrendű zenekar, jó, meleg tea minden hozzávalóval egy korona. — A jókedvű ifjuság szépszámu tagja kísérletképen a földszinti étteremben utána vacsorát rendez a la carte: mely azonban nem volna kötelező és azután igazán kedélyes feszelen házias táncmulatságot, ha t. i. akad elég vállalkozó. A közelebbi felvilágosítást fent adják meg. — A Szent-Erzsébet egyesület mely csak a teaestélyre vállalkozik, a következő hölgyeket nyerte meg ezen teaestélyen működő háziasszonyokul: Várad Szabó Jánosné elnök, Wolaffka Antalné alelnök, Agricola Adolnő, Berzöffy Vincénő, Bosznay Istvánnő, Dömök Bélánő, Füleky Pálnő, özv. Jablonczay Kálmánnő, Kövy Lajosné, Mérey Ottónő, Münneh Gusztávnő, Naszády Ivánnő, Pappler Ferencné, dr. Sárvány Gyulánő, Szent-Királyi Tivadarnő, Vinnay Gézánnő. A teát megint bájos urleányok fogják kiszolgálni.

SZINHÁZ.

M Ű S O R.

Szombaton, Bernd Róza. Színmű.

Vasárnap d. u. Lőcsei fehér asszony. Énekes történeti színmű. Este először János vitéz Daljáték.

* **Karacs Imre Miskolcon.** A Miskolci Napló írja: Vasárnap este érdekes vendégszereplés lesz színpadunkon. Karacs Imre, a debreceni színház tenoristája Strausz Cigánybárójában vendégszerepel szerződötési céljából. Karacs Imre nem ismeretlen e miskolci közönség előtt, mert az 1893-94-iki színiévdában a Csóka-félé regime alatt kedvence volt a miskolci publikumnak, Akkor volt ő Miskolcon, amikor Örley Flóra. Pogány Janka Boros Ferike, Kazaliczky, Márta Kálmán és Breznay Gézával sok élvezetes estét szereztek a közönségnek. Karacs Imre kellemes tenor hangjával és nagy zenei tudásával vígan énekliz azokat a hatalmas és nehéz énekszerepeket, amelyekben jelenleg Debrecenben annyi sikert és dicsőséget arat.

* **Színházi hírek.** Iványi Antal betegsége miatt a mai napra hirdetett „Emigráns” című korrajz előadása elmarad, helyette színre kerül Hauptman Gerhardt 5 felvonásos színműve, a „Bernd Róza”.

Vasárnap kerül színre a „János vitéz” című 3 felvonásos daljáték, melyet Petőfi költői elbeszéléséből Bakonyi Károly írt, a zenéjét Heltai Jenő versei dr. Kacsóh Pongrác írta. A daljáték főbb szerepei a következőképen vannak kiosztva: Kukoricza

Jancsi—Rózsa Lili, Huska—Krémerné Lili, A gonosz mostoha—Havasy Szidi, Strázsmester—Szilágyi Aladár, Bagó—Iványi Antal, A falu császe—Virágháty Lajos, A francia király—Krémer Jenő, Királykisasszony—Sugár Aranka, Bartoló—Halász Alfréd, Udvari dáma—Püspöky Rózi. „János vitéz” premierjére az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.

TÁVIRATOK.

A német kereskedelmi szerződések.

Budapest, jan. 13. A tegnapi közös miniszteri konferencián a német kereskedelmi szerződés függő kérdéseit illetőleg tárgyaltak és határozatokat hoztak. Ezt értelemben adtak utasításokat a kiküldötteknek, kik a tárgyalások folytatása végett Berlinbe utaznak.

A japán-orosz háború.

Berlin, jan. 13. A cár és a mikádó táviratban köszönték meg Vilmos császárnak azt, hogy Stössel, illetőleg Nogi tábornokot a Pour le mérité rendjellel tüntette ki. Az orosz cár válasza így szól:

A császár ő felségének Berlinben.

Hadseregem nevében köszönetet mondok Neked a magas kitüntetésért, a melyben Stössel tábornokot részesíteni akarod. Derék helyőrségének élén ő véges végig bátran teljesítette kötelességét. Hadseregédnek rokonszenvét és Stössel tábornok magatartása iránt tanúsított elismerésedet mélyen átérzem.

A japán császár a következő választ adta:

Ő császári felségének, a német császárnak Berlinben.

Nagyon hálás vagyok felségednek a Port-Artur bevételé iránt tanúsított elismerésért. Ami felségednek szives óhaját illeti, hogy ugyanis báró Nogi tábornoknak a legmagasabb porosz katonai rendjelet akarja adományozni, ehhez örömmel járulok hozzá.

Bern, jan. 13. A nemzetközi békeegyesület központi irodája felszólítja az európai birodalmak békeegyesületeit, hogy járuljanak hozzá a Francia Béke Egyesületek Állandó Bizottságától az orosz és a japán kormányhoz intézendő kérelemhez, hogy ezeket fegyverszünet kötésére és béketárgyalások megkezdésére bírják.

Pétervár, jan. 13. Az orosz kormány köriratot bocsátott ki, a melyben kijelenti, hogy Kína, mely a semlegességet az orosz-japán háború utolsó idejében megsértette, annak feltartására nem alkalmas. Felsorolja a semlegesség több ízben történt megsértésének eseteit és abbéli aggodalmát fejezi ki, hogy ez az eljárás folytatódni is fog. Ez az országot veszedelmes helyzetbe sodorhatja. Az európai hatalmaknak a háború elején tett ama kísérlete hogy Kína semlegességét biztosítsák, sikertelen maradt. Ezzel szemben az európaiak ellen való izgatás komoly helyzetet teremtett, a mely Oroszországot arra bírta, hogy felhívja e körülményre a közfigyelmet. A körirat végén Oroszország kijelenti, hogy jogot formál magának arra, hogy Kína semlegességének ügyében a maga érdekeitől vezettesse magát.

Tokió, jan. 13. A japánok ma vonultak be formászerűleg Port-Arturba. Holnap az ostromnál elesett katonák lelki üdvéért gyászünnepeket rendeznek. Stössel ma utazott el Dalniból, Nagaszakiba.

Hegedüs Bélát szabadon bocsájtották.

Budapest, jan. 13. A különböző sikasztás, csalás és okirathamisítás miatt le tartóztatott Dr. Hegedüs Béla ügyvéd volt országgyűlési képviselőt ma délután a buda-

pesti törvényszék vádtanácsa szabadon bocsátotta, miután a rokonai a kívánt tízezer korona biztosítékot letették.

Az orosz alkotmány.

Kiev, január 13. A természettudományok tanárainak itt üléselő kongresszusát tankerületi felügyelő rendeletével berekesztették. A gyűlés elhatározta, hogy az orosz néphez revolúciót intéz, melyben a jelen körülmények közt az iskola súlyos helyzetéért a nemzetről minden felelősséget elhárít. A kongresszus ezenkívül a közoktatásügyi miniszterhez és a minisztertanáshoz a következő táviratot intézte: Az orosz iskola és az orosz tanítók súlyos és rendkívüli helyzete az orosz állam társadalmi helyzetének következtében. Ebből a helyzetből az iskolát csak ama határozatok kivételével lehet megmenteni, melyeket a szemsztvoképviselek a pétervári kongresszuson dolgoztak ki.

Pétervár, jan. 13. Az orosz sebészek tegnap összehgyült kongresszusa a moszkvai egyetemhez annak 130 éves jubileuma alkalmából feliratot intézett, amelyben az áll, hogy az egyetlen sorsra szorosan összefüggő Oroszország általános sorsával. E nehéz idők nem fognak örökké tartani. Oktatás és a tudományos kutatás, szabadságra csak egészségesebb jogrend alapján lehetséges.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 13.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyönge. Lanya irányzat mellett 14,000 ezer m. mázsa került forgalomba 10—20 fillérral olcsóbb áron. — Egyéb gabonaneműek közül rozs 10 fillérral olcsóbb. — Idő: szép.

Buza áprilisra	19.40—40.
„ októberre	17.10—12.
Rosz áprilisra	15.30—50.
„ októberre	14.14—16.
Zab áprilisra	12.20—22.
„ októberre	—
Tengeri májusra	14.96—98.
Repce májusra	22.40—60.

Nyitott.

Mérnöki irodánkat

Piac utca 58 szám.

Bank-palota, I. lépcső II. emelet 28. szám alatt

Nyitottuk meg.

Sipos és Szász

okl. mérnökök.

17809—1904. 481—1905.

Ló- és szarvasmarha eladási hirdetés.

A Debrecen sz. kir. város törzsméneséből és a gazdasági törzsgulyából kiselejtett számfelletti lovak, ökrök és bikák a f. 1905. év január 15. és 16. napjain az országos állatvásáron mindenkor délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen eladni rendeltetvén, ezen árverésre a venni szándékozók meghívotnak és értesítetnek, hogy az eladandó jószágok a város epreskerti-telepén előzetesen megtekinthetők.

Debrecen, 1905. január 12.

A városi tanács.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengye

Vászon — szőnyeg,

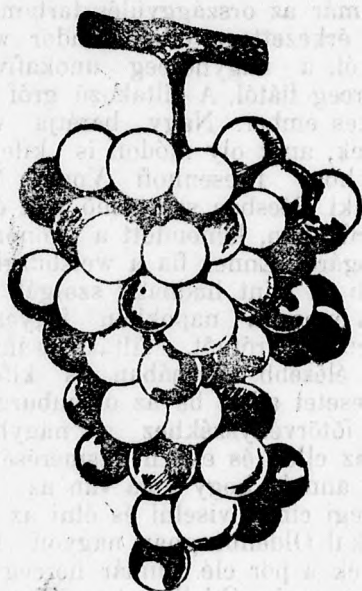
Férfi- és női-fehérenemű,

Női divatárak.

Határozott árak.

Millenium telep Nagyösz.

Legelőbbaraki

Legelőbbaraki

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, is mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Gazdák figyelmébe.

Manhattan nélküli

Manhattan porral

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani aki tehenét és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar akkor és igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül 100 kg. 50. kor., kg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvéttel hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

Budapest felé (vegyesvonat)	d. e.	3	30
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat)	regg.	8	57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	07
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	11	12
Csak P.-Ladányig	este	8	10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	5	08
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3	56
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	7	56
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	27
Csak Szatmárig	reggel	5	10
Miskolc—Kassa felé	reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé	este	6	56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	11
Csak Nyiregyházig	d. u.	12	19
m. á. vasutól	reggel	5	35
vásártérrel	reggel	5	44
m. á. vasutól	reggel	8	09
vásártérrel	reggel	8	16
H.-Böszörmény	d. e.	11	07
vásártérrel	d. e.	11	16
B.-Sz.-Mihály	d. u.	4	25
felé	d. u.	4	38
vásártérrel	d. u.	12	11
m. á. vasutól	d. u.	12	12
vásártérrel	d. u.	12	46
m. á. vasutól	este	6	46
vásártérrel	este	6	35
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérrel	reggel	4	36
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérrel	d. u.	4	06
Derecske—N.-Léta felé	reggel	9	23
Derecske—N.-Léta felé	d. u.	4	35
			31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6	50
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	40
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9	45
			35

Bpestől Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	25
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	05
			15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (személyvonat)	d. u.	2	29
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	2	41
Budapest—N.-várad felől	éjjel	6	24
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	2	15
Csak P.-Ladánytól	reggel	2	15
Csak P.-Ladánytól	reggel	5	40
Csak Szatmár felől	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről	d. e.	4	37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	11	55
Csak M.-Szigetről	este	3	31
Szatmár felől	este	10	40
Csak Szatmárról	reggel	6	30
Kassa—Miskolc felől	d. e.	8	31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11	50
Csak Nyiregyháztól	d. u.	7	48
Kassa—Miskolc felől	reggel	3	33
vásártérre	reggel	7	40
mávasuthoz	d. e.	7	22
vásártérre	este	11	06
B.-Sz.-Mihály	este	11	12
vásártérre	este	6	51
H.-Böszörmény	este	6	57
felől	vásártérre	9	46
vásártérre	d. u.	8	52
mávasuthoz	d. u.	1	28
vásártérre	d. u.	3	34
mávasuthoz	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérre	d. u.	5	45
F.-Abony felől mávasuthoz	d. u.	5	44
O.-Kócs—Polgár felől vás. térre	reggel	7	54
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől	reggel	7	13
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	7	

 Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMOTOR.
Mindenütt kapható.

HIRDETESEK

jutányos árban

„felvételnek“

a Szabadság

kiadóhivatalában.

Telefon 275.

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág terméiben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termében bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyrabecsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

Paczelt János.

műkertész.

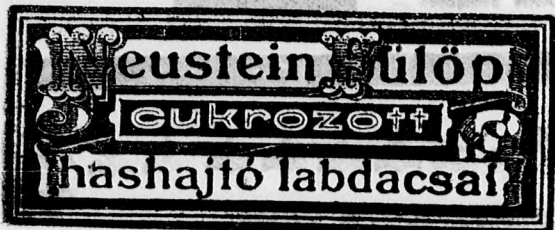
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordítatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi a

Külföldi Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, Erdély.
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vizzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes éjfélyzék ingyen és bérmentve

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsoi)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legtöbb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székiszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetük.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza. Bécs, Plankeng. 6. **Kapható:** Debrecen: Balázs Ö. Füleki P. Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész utaknál.

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált pezsétes, sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-körút 24. (Briefadrese Wien III Wasche kaufen Sien nur Brunn enseife Mindenütt kapható)

HIRDETES

A székelyhídi fürdő részvény társulat igazgatósága részéről közhirrététetik miszerint

rendes évi közgyűlését

1905 január 22-én d. u. 4. órakor Székelyhidon saját helyiségében tartandja mire a részvényestagok ezennel meghivatnak.

Tárgyak.

1. Igazgatóság jejelentése
2. Számvizsgálók jelentése.
3. Általános tisztújítás.
4. Netaláni indítványok.

Az igazgatóság.

Schicht-szappan

„szarvas” — vagy — „kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkladósabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitotta a második évárulatát!

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatbanvaló belépésre.

Az általános bizalmat, melyet ugy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igéylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egytörzsbetétre hetenként öt éven át 50fillér (25 kr.) fizelendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoncredménye, mely mint már edig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig elegendőképen befizetésük 10 része erejéig, megfelelő kezesek jóállása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és értékpapír zálogra, vég-elzálagra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetéteikkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelle már most igényt tarthat.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-u. 26, sz. főközségi épületében) bármely nap délelőtt ugy mint délután eszközölhetők.

Debrecen, 1905. január hó.

Dr. Révy Nándor
jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő,
elnök.